

На основу члана 15. став 1. Закона о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010, 76/2012, 106/2012, 14/2015 и 40/2015 – одлука УС) и тачке 8. став 2, тачке 10. став 4, тачке 12. став 3, тачке 13. став 9, тачке 23. став 3, тачке 24. став 10, тачке 26. став 3, тачке 28. став 3, тачке 30. став 3. и тачке 31. став 8. Одлуке о адекватности капитала банке („Службени гласник РС“, бр. 103/2016), Извршни одбор Народне банке Србије доноси

У П У Т С Т В О ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЈЕДИНИХ ОДРЕДАБА ОДЛУКЕ О АДЕКВАТНОСТИ КАПИТАЛА БАНКЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА КАПИТАЛ БАНКЕ

Уводна одредба

1. Овим упутством се, ради спровођења појединих одредаба Одлуке о адекватности капитала банке (у даљем тексту: Одлука), ближе прописују:

- случајеви непосредног и посредног финансирања куповине инструмената капитала и субординираних обавеза банке;
- износ расподеле добити по основу инструмената основног акцијског капитала с правом на исплату увећане дивиденде;
- преференцијални третман инструмената основног акцијског капитала у вези с расподелом добити;
- начин израчунавања пројектованог износа обавеза за дивиденде и других обавеза из добити за који се умањује износ добити текуће године или добит из претходне године;
- начин утврђивања постојања високог степена корелације између вредности покривених обвезница и вредности имовине банке;
- начин обрачуна појединих одбитних ставки од капитала;
- поједини услови за укључивање инструмената капитала и субординираних обавеза банке у обрачун додатног основног капитала и допунског капитала банке;
- отпис номиналне вредности, односно износа главнице инструмената додатног основног капитала по наступању активирајућег догађаја;
- начин примене тржишног индекса који је широко заступљен.

Случајеви непосредног и посредног финансирања куповине инструмената капитала и субординираних обавеза банке

2. Под непосредним финансирањем куповине инструмената капитала из тачке 8. став 1. одредба под 2), тачке 23. став 1. одредба под 1) и тачке 28. став 1. одредба под 3) Одлуке подразумева се одобравање кредита или други облик финансирања стицаоца власништва у банци који та средства користи за куповину инструмената капитала те банке.

Под непосредним финансирањем из става 1. ове тачке подразумева се и финансирање за намену која није куповина инструмената капитала банке, ако банка финансира лице које је повезано с банком у смислу Закона о банкама, осим ако банка може да докаже следеће:

- финансирање је извршено под сличним условима као финансирање других лица;
- способност лица повезаних с банком да измире обавезе према банци по основу тог финансирања не зависи од расподела по основу инструмената капитала банке или њихове продаје.

Под посредним финансирањем куповине инструмената капитала банке из тачке 8. став 1. одредба под 2), тачке 23. став 1. одредба под 1) и тачке 28. став 1. одредба под 3) Одлуке подразумевају се нарочито следећи случајеви:

- лице у којем банка има контролно учешће или лице које је заједно с банком укључено у консолидацију за потребе контроле банкарске групе на консолидованој основи коју врши Народна банка Србије или у консолидацију у складу са законом којим се уређује рачуноводство – финансира куповину ових инструмената при њиховом издавању или након тога;
- лице којем је пружена заштита у виду гаранције, кредитних деривата или на други начин, тако да се кредитни ризик преноси на банку или на лице у којем банка има контролно учешће или на лице које је заједно с банком укључено у консолидацију за потребе контроле банкарске групе на консолидованој основи коју врши Народна банка Србије или у консолидацију у складу са законом којим се уређује рачуноводство – финансира куповину ових инструмената при њиховом издавању или након тога;
- банка финансира лице које та средства преноси крајњем стицаоцу власништва у банци ради куповине ових инструмената при њиховом издавању или након тога.

При утврђивању да ли је банка посредно или непосредно финансирала куповину инструмената капитала, износ који се разматра умањује се за износ исправки вредности и резервисања за губитке по ванбилансним ставкама који је добијен проценом на појединачној основи.

На субординиране обавезе из тачке 28. став 1. Одлуке сходно се примењују одредбе ове тачке.

Износ расподеле добити по основу инструмената основног акцијског капитала с правом на исплату увећане дивиденде

3. Износ расподеле добити по основу инструмената основног акцијског капитала с правом на исплату увећане дивиденде не доводи до несразмерног оптерећења капитала банке у смислу тачке 8. став 1. одредба под 7), алинеја трећа, Одлуке, ако су испуњени следећи услови:

1) дивиденде су увећане у односу на дивиденде које се плаћају на инструменте основног акцијског капитала с правом гласа и није унапред одређен њихов фиксни износ;

2) увећане дивиденде су предвиђене унутрашњим актима или одлуком о издавању инструмената банке;

3) параметар увећања дивиденди се не може мењати;

4) на све инструменте основног акцијског капитала с правом на исплату увећаних дивиденди примењује се исти параметар увећања;

5) износ расподеле не прелази 125% износа расподеле по основу једног инструмента основног акцијског капитала с правом гласа, односно изражено кроз формулу:

$$l \leq 1,25 * k$$

где су:

k – износ расподеле по основу једног инструмента основног акцијског капитала без права на исплату увећане дивиденде,

l – износ расподеле по основу једног инструмента основног акцијског капитала с правом на исплату увећане дивиденде;

6) укупан износ расподеле по основу свих инструмената основног акцијског капитала током годину дана не прелази 105% износа дивиденди које би биле исплаћене када би дивиденда по основу инструмената основног акцијског капитала без права гласа била једнака дивиденди по основу инструмената основног акцијског капитала с правом гласа, односно изражено кроз формулу која се примењује на годишњем нивоу:

$$k * X + l * Y \leq 1,05 * k * (X + Y)$$

где су:

k – износ расподеле по основу једног инструмента основног акцијског капитала без права на исплату увећане дивиденде,

l – износ расподеле по основу једног инструмента основног акцијског капитала с правом на исплату увећане дивиденде,

X – број инструмената основног акцијског капитала с правом гласа,

Y – број инструмената основног акцијског капитала без права гласа.

Ако неки од услова из става 1. одредбе 1) до 5) ове тачке није испуњен, сматра се да износ расподеле добити по основу свих инструмената основног акцијског капитала с правом на увећану дивиденду доводи до несразмерног оптерећења капитала банке.

Ако су испуњени услови из става 1. одредбе 1) до 5) ове тачке, а није испуњен услов из става 1. одредба под 6) те тачке, сматра се да они инструменти основног акцијског капитала с правом на увећану дивиденду који прелазе горњу границу из одредбе под 6) тог става доводе до несразмерног оптерећења капитала банке.

Преференцијални третман инструмената основног акцијског капитала у вези с расподелом добити

4. Право на исплату у оквиру расподеле добити по основу инструмената основног акцијског капитала у смислу тачке 8. став 1. одредба под 7), алинеја прва, Одлуке преференцијално је у односу на право на исплату по основу других инструмената основног акцијског капитала ако постоје разлике у износу исплате, осим ако су испуњени услови из тачке 3. овог упутства.

Преференцијални третман инструмената основног акцијског капитала у вези с редоследом исплате из тачке 8. став 1. одредба под 7), алинеја прва, Одлуке постоји у односу на друге инструменте основног акцијског капитала ако је испуњен најмање један од следећих услова:

- одлуке о расподели добити доносе се у различито време;
- исплате у оквиру расподеле добити врше се у различито време;
- постоји обавеза издаваоца да изврши исплате по основу једне врсте инструмената основног акцијског капитала пре него што изврши исплате по основу друге врсте инструмената основног акцијског капитала;

– исплата се врши по основу једне врсте инструмената основног акцијског капитала, али не по основу друге врсте тих инструмената.

Начин израчунавања пројектованог износа обавеза за дивиденде и других обавеза из добити за који се умањује износ добити текуће године или добит из претходне године

5. Пројектовани износ обавеза за дивиденде за који се умањује добит текуће године или добит из претходне године у складу са тачком 10. став 3, алинеја прва, Одлуке утврђује се на следећи начин:

– ако је скупштина банке донела одлуку о расподели добити за дивиденде, банка је дужна да за расподељени износ умањи добит из претходне године;

– пре него што скупштина банке донесе одлуку о расподели добити за дивиденде, пројектовани износ обавеза за дивиденде за који се умањује износ добити текуће године или добити из претходне године добија се множењем износа добити из текуће године или добити из претходне године стопом исплате дивиденди, која се одређује на основу политике дивиденди коју је скупштина банке одобрила за релевантан период.

Ако је политиком дивиденди коју је одобрила скупштина банке утврдила распон могућих исплата дивиденди, банка је дужна да при умањењу добити текуће године или добити из претходне године користи горњу границу тог распона.

Ако банка нема политику дивиденди коју је одобрила скупштина банке или ако та политика не представља довољан основ за утврђивање пројектованог износа умањења добити текуће године или добити из претходне године – стопа исплата дивиденди обрачунава се као већа од следеће две вредности:

– просечна стопа исплата дивиденди која се утврђује за последње три године у којима је банка остварила добит које су претходиле години за коју се рачуна пројектовани износ обавеза за дивиденде из тачке 10. став 3, алинеја прва, Одлуке, а за које је одлука о расподели добити исплатом дивиденде донета до дана подношења захтева за добијање претходне сагласности Народне банке Србије за укључивање добити у складу с тачком 10. став 2. Одлуке;

– стопа исплата дивиденди у последњој години у којој је банка остварила добит која је претходила години за коју се рачуна пројектовани износ обавеза за дивиденде из тачке 10. став 3, алинеја прва, Одлуке, а за коју је одлука о расподели добити исплатом

дивиденде донета до дана подношења захтева за добијање претходне сагласности Народне банке Србије за укључивање добити у складу с тачком 10. став 2. Одлуке.

При утврђивању пројектованог износа обавеза за дивиденде, банка је дужна да примени регулаторна ограничења за расподелу добити, укључујући и ограничења расподеле из тачке 455. Одлуке. Ако банка не испуњава захтев за заштитни комбиновани слој, пројектовани износ обавеза за дивиденде утврђује се на основу плана очувања капитала који је одобрила Народна банка Србије у складу с тачком 458. Одлуке.

Пројектовани износ дивиденди који ће бити исплаћен у облику који не смањује износ основног акцијског капитала, попут плаћања у акцијама, не одбија се од износа добити текуће године или добити из претходне године који се укључује у основни акцијски капитал банке.

За пројектоване износе пореза на добит и свих других обавеза из добити који нису већ евидентирани у билансу успеха банке, банка је дужна да умањи добит периода у којем су те обавезе настале, тако да сваком периоду буде приписан износ тих обавеза који се односи на тај период. Догађаји који би могли утицати на расподелу добити узимају се у обзир у целости и без одлагања у периоду у ком су настали, без обзира на то да ли су једнократни или трајнији.

Начин утврђивања постојања високог степена корелације између вредности покривених обвезница и вредности имовине банке

6. Висок степен корелације између вредности покривених обвезница и вредности имовине банке у смислу тачке 12. став 2. одредба под 2) Одлуке постоји ако су испуњени следећи услови:

1) свака промена фер вредности покривених обвезница које је издала банка доводи до промене фер вредности односне имовине тих обвезница у истом износу, при чему се фер вредност утврђује у складу са МСФИ/МРС;

2) могуће је у сваком тренутку отплатити односне кредите обезбеђене хипотекама на непокретностима коришћењем опције откупа покривених обвезница које је банка издала ради финансирања ових кредита, по тржишној или номиналној вредности;

3) фер вредности кредита обезбеђених хипотекама на непокретностима и покривених обвезница процењују се транспарентно, при чему се у процену фер вредности кредита обезбеђених хипотекама

на непокретностима укључује фер вредност опције откупа покривених обвезница у смислу одредбе под 2) овог става.

Висок степен корелације између вредности покривених обвезница и вредности имовине банке у смислу става 1. ове тачке не постоји ако банка остварује нето добитак или нето губитак по основу промена фер вредности покривених обвезница или фер вредности односног кредита обезбеђених хипотекама на непокретностима са уграђеном опцијом откупа.

Начин обрачуна појединих одбитних ставки од капитала

Значајно улагање банке у лице у финансијском сектору

7. При утврђивању да ли постоји значајно улагање банке из тачке 13. став 4. одредба под 1) Одлуке, банка је дужна да утврди збир износа директних улагања у инструменте основног акцијског капитала тог лица и износа индиректних улагања у те инструменте из тачке 10. став 2, алинеје од треће до шесте, овог упутства.

При утврђивању да ли постоји значајно улагање из тачке 13. став 4. одредба под 2) Одлуке, узимају се у обзир директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте основног акцијског капитала тог лица.

При утврђивању да ли постоји значајно улагање из тачке 13. став 4. одредба под 3) Одлуке, узимају се у обзир директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте основног акцијског капитала тог лица.

Износ пореза у вези са елементима основног акцијског капитала који се може предвидети у време обрачуна капитала

8. Ако банка у складу с прописима у целости признаје текуће и одложене пореске обавезе у вези с трансакцијама и догађајима признатим у билансу стања и/или билансу успеха банке, сматра се да је износ пореза у вези са елементима основног акцијског капитала који се може предвидети у време обрачуна капитала у складу с тачком 13. став 1. одредба под 12) Одлуке већ узет у обзир.

Ако услов из става 1. ове тачке није испуњен, банка је дужна да умањи износ основног акцијског капитала за процењени износ текућих или одложених пореских обавеза који још није признат у билансу стања и/или билансу успеха банке, а које се односе на трансакције и догађаје признате у билансу стања или билансу успеха. Процењени износ одложених пореских обавеза не може да буде умањен за процењени

износ одложених пореских средстава која нису призната у билансу стања и билансу успеха банке.

Директна, индиректна и синтетичка улагања банке

9. За потребе обрачуна одбитних ставки из тачке 13. став 1. одредбе 7) до 9), тачке 26. став 1. одредбе 2) до 4) и тачке 30. став 1. одредбе 2) до 4) Одлуке, када је лице у финансијском сектору банка, односно страна банка на коју се примењују прописи којима се уређује пословање банака и надзор над тим пословањем усклађени са одговарајућим прописима Европске уније – улагања у инструменте капитала тог лица одбијају се од истог облика капитала у који би се ти инструменти сврстали да их је издала сама банка.

Улагања у инструменте капитала других лица у финансијском сектору одбијају се од капитала на следећи начин:

- када се на та лица примењују капитални захтеви, а инструменти капитала тих лица испуњавају услове да се исказују као капитал и без ограничења се укључују у облик регулаторног капитала највишег нивоа квалитета – одбијају се од основног акцијског капитала банке, при чему се улагања у инструменте капитала који не испуњавају услове за укључивање у њихов регулаторни капитал не одбијају од регулаторног капитала банке, већ се укључују у обрачун ризичне активе;

- када се на та лица не примењују капитални захтеви, а инструменти капитала тих лица испуњавају услове да се исказују као капитал, немају утврђен рок доспећа, први и у сразмерно највећем учешћу се користе за покриће губитака, немају преференцијални и унапред дефинисани износ исплата у оквиру расподела, а потраживања власника по основу тих инструмената у случају стечаја или ликвидације тог лица сврставају се у нижи исплатни ред у односу на све остале повериоце и власнике других инструмената капитала тог лица – одбијају се од основног акцијског капитала банке;

- улагања у инструменте капитала нижег квалитета који служе за покриће губитака у току редовног пословања и који дају дискреционо право издаваоцу да одустане од расподеле по основу тих инструмената – одбијају се од додатног основног капитала банке, а када је износ улагања у те инструменте већи од износа додатног основног капитала банке, та разлика одбија се од основног акцијског капитала;

- улагања у све остале инструменте капитала нижег квалитета одбијају се од допунског капитала банке, с тим што, у случају да је износ улагања у те инструменте већи од износа допунског капитала банке, та разлика се одбија од додатног основног капитала, а ако је износ разлике

већи и од износа додатног основног капитала, преостали износ разлике одбија се од основног акцијског капитала банке;

– улагања у све остале инструменте капитала лица у финансијском сектору који су укључени у капитал тог лица у складу са пруденцијалним прописима, као и сви остали инструменти за које банка не може да докаже да испуњавају услове из алинеја од прве до четврте овог става – одбијају се од основног акцијског капитала.

10. Под индиректним улагањем банке у инструменте капитала лица у финансијском сектору у складу с тачком 13. став 1. одредбе под б), 8) и 9) Одлуке подразумева се било која изложеност према посреднику који има изложеност у виду инструмената капитала тог лица, при чему се губитак који би настао за банку не би значајно разликовао од губитка који би банка претрпела да има директно улагање у те инструменте капитала у случају да ти инструменти капитала буду трајно отписани.

Под посредником из става 1. ове тачке подразумевају се следећа лица која имају инструменте капитала лица у финансијском сектору:

- отворени инвестициони фонд;
- пензијски фонд;
- лице у којем банка, њено подређено друштво, матично друштво банке или његово подређено друштво или члан банкарске групе којој банка припада, има директно или индиректно власништво у износу најмање 10% капитала тог лица, односно могућност ефективног вршења знатног утицаја на управљање или на пословну политику тог лица;
 - друштво за посебне намене;
 - друштво које се бави улагањем у финансијске инструменте лица у финансијском сектору;
 - лице за које Народна банка Србије оцени да послује у намери избегавања обавеза из прописа које се односе на умањење основног акцијског капитала за износ индиректних и синтетичких улагања у лица у финансијском сектору.

Осим у случају из става 2, алинеја шеста, ове тачке, под посредником се не подразумевају следећа лица:

- мешовити финансијски холдинг, банка, друштво за осигурање и друштво за реосигурање;
- лице у финансијском сектору чије је пословање под одговарајућим надзором надлежног регулаторног тела и од којег се захтева да директна и индиректна улагања у сопствене инструменте капитала и инструменте капитала лица у финансијском сектору одбије од свог регулаторног капитала.

Износ индиректних улагања у инструменте основног акцијског капитала која се одбијају од основног акцијског капитала у складу са тачком 13. став 1. одредбе под 6), 8) и 9) Одлуке утврђује се на један од следећих начина:

- применом стандардног приступа у складу са ст. 5. до 8. ове тачке;
- применом приступа који се заснива на структури улагања у складу са ст. 9. до 15. ове тачке, ако банка докаже да би примена приступа из алинеје прве овог става представљала прекомерно оптерећење, при чему банка не може да га користи за утврђивање износа одбитних ставки од основног акцијског капитала које се односе на улагања у лица из става 2, алинеја трећа, ове тачке.

У складу са стандардним приступом, износ индиректних улагања у инструменте основног акцијског капитала који се одбијају од основног акцијског капитала у складу са тачком 13. став 1. одредбе под 6), 8) и 9) Одлуке утврђује се за свако улагање у лице у финансијском сектору од стране сваког од посредника из става 2. ове тачке, и то на следећи начин:

- ако изложености свих лица према посреднику имају једнако право првенства наплате, износ одбитне ставке утврђује се множењем процента улагања банке износом инструмената основног акцијског капитала лица у финансијском сектору које посредник има у том лицу;
- ако изложености свих лица према посреднику немају једнако право првенства наплате, износ одбитне ставке утврђује се множењем процента улагања банке износом инструмената основног акцијског капитала које посредник има у лицу у финансијском сектору или збиром износа изложености банке према посреднику и износа изложености свих осталих лица према посреднику које имају исто право првенства наплате као изложеност банке, у зависности од тога који је износ мањи, при чему се овај обрачун врши за сваку групу изложености истог права првенства наплате као изложености банке.

Процент улагања банке за потребе обрачуна из става 5. ове тачке добија се када се износ изложености банке према посреднику подели са збиром износа изложености банке према посреднику и изложености свих других лица према том посреднику које имају исто право првенства наплате као изложеност банке.

Ако банка има индиректно улагање у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору преко више посредника

истовремено или у низу, проценат улагања банке за потребе става 5. ове тачке утврђује се дељењем 1) износа који се добија као резултат множења износа изложености банке према посреднику износима изложености сваког од посредника према следећем посреднику у низу са 2) износом који се добија као резултат множења износа инструмената капитала које је издао сваки посредник.

Процент улагања банке из става 7. ове тачке утврђује се засебно за свако улагање посредника у лице у финансијском сектору и за сваку групу изложености истог права првенства наплате као изложености банке и посредника у низу.

У складу с приступом који се заснива на структури улагања, износ индиректних улагања у сопствене инструменте основног акцијског капитала који се одбијају од основног акцијског капитала из тачке 13. став 1. одредба под 6) Одлуке утврђује се множењем процента улагања банке из става 6. ове тачке укупним износом инструмената основног акцијског капитала банке које има сваки посредник из става 2. ове тачке.

У складу с приступом који се заснива на структури улагања, износ индиректних улагања у инструменте капитала лица у финансијском сектору који се одбијају од основног акцијског капитала из тачке 13. став 1. одредбе под 8) и 9) Одлуке утврђује се за сваког посредника из става 2. ове тачке множењем процента улагања банке из става 6. ове тачке укупним износом улагања тог посредника у инструменте основног акцијског капитала свих лица у финансијском сектору. Овако утврђен износ индиректних улагања у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору сматра се значајним улагањем из тачке 13. став 4. Одлуке и представља одбитну ставку од основног акцијског капитала у складу с тачком 13. став 1. одредба под 9) Одлуке.

Ради примене ст. 9. и 10. ове тачке, банка је дужна да посебно за сваког посредника обрачунава укупни износ инструмената основног акцијског капитала банке које има посредник и укупан износ инструмената основног акцијског капитала других лица у финансијском сектору које има посредник.

Процент улагања банке се, ради примене ст. 9. и 10. ове тачке, утврђује у складу са ст. 7. и 8. ове тачке када се улагања у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору врше индиректно преко више посредника истовремено или у низу.

Ако не може да утврди укупан износ улагања посредника у инструменте основног акцијског капитала банке, односно инструменте

основног акцијског капитала другог лица у финансијском сектору – банка је дужна да, ради примене става 11. ове тачке, те износе процени на основу највиших дозвољених износа улагања према инвестиционој политици тог посредника. Ако не може да одреди највиши дозвољени износ улагања посредника у ове инструменте на основу његове инвестиционе политике, банка је дужна да износ изложености према посреднику третира као улагање у сопствене инструменте основног акцијског капитала и да за тај износ умањи основни акцијски капитал у складу с тачком 13. став 1. одредба под 6) Одлуке.

Изузетно од става 13. ове тачке, банка може износ изложености према посреднику да третира као улагање које није значајно и да за тај износ умањи основни акцијски капитал у складу с тачком 13. став 1. одредба под 8) Одлуке ако су испуњени следећи услови:

- износ изложености према посреднику нижи је од 0,25% њеног основног акцијског капитала;
- износ изложености према посреднику нижи је од 1.200.000.000 динара;
- банка не може да одреди износ улагања посредника у инструменте основног акцијског капитала банке.

Када је индиректно улагање извршено у облику улагања у отворени инвестициони фонд, ради утврђивања укупног износа улагања посредника у инструменте основног акцијског капитала банке из става 13. ове тачке, банка може да користи процене трећег лица из тачке 60. став 5. Одлуке ако су испуњени услови из те тачке.

Када посредник из става 2. ове тачке има улагања у инструменте основног акцијског капитала, додатног основног капитала и допунског капитала лица у финансијском сектору, банка је дужна да за износ улагања у капитал посредника прво умањи инструменте основног акцијског капитала, затим инструменте додатног основног капитала и на крају инструменте допунског капитала, у складу са следећим ограничењима:

- код улагања у инструменте капитала банке, при утврђивању износа одбитних ставки од сваког облика капитала, банка је дужна да прво одузме улагања посредника у њене инструменте капитала;
- код улагања у инструменте капитала лица у финансијском сектору, износ који се одбија од капитала банке по основу тих улагања не сме бити већи од укупног износа изложености банке према посреднику или износа улагања посредника у инструменте капитала

лица у финансијском сектору, у зависности од тога који је од ових износа мањи.

11. Синтетичка улагања у смислу тачке 13. став 1. одредбе 6), 8) и 9) Одлуке обухватају следеће финансијске инструменте и инструменте кредитне заштите:

- изведене финансијске инструменте који у основи имају инструменте капитала лица у финансијском сектору, односно као референтно лице имају лице у финансијском сектору;
- дате гаранције или кредитна заштита која је пружена трећем лицу по основу улагања тог лица у инструменте капитала лица у финансијском сектору.

Финансијски инструменти из става 1. ове тачке укључују:

- *TRS* деривате који се односе на инструменте капитала лица у финансијском сектору;
- *call* опције које је купила банка и које у основи имају инструмент капитала лица у финансијском сектору;
- *put* опције које је банка продала и који у основи имају инструмент капитала лица у финансијском сектору или било коју другу насталу или условну обавезу банке да откупи сопствене инструменте капитала;
- форвард уговоре за куповину инструмената капитала лица у финансијском сектору.

Износ синтетичких улагања које је банка дужна да одбије од основног акцијског капитала од дана закључења уговора између банке и друге уговорне стране, у складу с тачком 13. став 1. одредбе под 6), 8) и 9) Одлуке, за улагања из књиге трговања утврђује се на следећи начин:

- за опције – као вредност односне изложености помножене одговарајућим делта коефицијентом која је израчуната у складу са одредбама Главе VII Одлуке;
- за остала синтетичка улагања – као номинални или хипотетички износ.

Износ из става 3. ове тачке се за улагања из банкарске књиге утврђује на следећи начин:

- за *call* опције – као текућа тржишна вредност;
- за остала синтетичка улагања – као номинални или хипотетички износ.

12. Одбитне ставке од додатног основног капитала банке из тачке 26. став 1. одредбе 2) до 4) Одлуке банка обрачунава сходном применом тач. 7, 10. и 11. овог упутства.

13. Одбитне ставке од допунског капитала из тачке 30. став 1. одредбе 2) до 4) Одлуке банка обрачунава сходном применом тач. 7, 10. и 11. овог упутства.

Поједини услови за укључивање инструмената капитала и субординираних обавеза у обрачун додатног основног капитала и допунског капитала

14. Подстицаји да банка откупи инструмент капитала у смислу тачке 23. став 1. одредба под 6) и тачке 28. став 1. одредба под 8) Одлуке обухватају све карактеристике инструмената, односно субординираних обавеза на основу којих се на датум издавања може очекивати да ће инструмент капитала, односно субординирана обавеза бити откупљени и укључују:

- уграђену *call* опцију уз повећање кредитне марже инструмента ако се та опција не искористи;
- уграђену *call* опцију са обавезом или правом имаоца инструмента да га конвертује у инструмент основног акцијског капитала ако се опција не искористи;
- уграђену *call* опцију с повећањем износа за који се врши откуп у будућности;
- стављање инструмента на тржиште на начин који њиховим имаоцима указује на то да ће банка извршити откуп тог инструмента.

Отпис номиналне вредности, односно износа главнице инструмената додатног основног капитала по наступању активирајућег догађаја

15. Отпис номиналне вредности, односно износа главнице инструмената додатног основног капитала по наступању активирајућег догађаја из тачке 23. став 1. одредба под 13) Одлуке – примењује се сразмерно на све имаоце инструмената додатног основног капитала који имају сличан механизам отписа номиналне вредности, односно износа главнице код којих је предвиђен исти ниво показатеља адекватности основног акцијског капитала на ком се сматра да је наступио активирајући догађај.

Отпис номиналне вредности, односно износа главнице инструмената додатног основног капитала по наступању активирајућег догађаја је привремен ако су испуњени следећи услови:

- расподела која се врши по основу инструмената након отписа номиналне вредности, односно главнице тих инструмената заснована је на преосталом износу након отписа;

- повећање номиналне вредности, односно износа главнице инструмената заснива се на износу добити банке из усвојених финансијских извештаја;

- повећање номиналне вредности, односно износа главнице инструмената или купонске исплате засноване на отписаном износу главнице спроводи се уз дискреционо право банке и подлеже ограничењима из алинеја од четврте до шесте овог става, а не постоји обавеза за банку да спроведе или убрза повећање номиналне вредности, односно износа главнице инструмената;

- повећање номиналне вредности, односно износа главнице инструмената врши се сразмерно за сличне инструменте додатног основног капитала код којих је претходно извршен отпис номиналне вредности, односно износа главнице инструмента;

- повећање номиналне вредности, односно износа главнице инструмената заједно са износом купонских исплата заснованих на преосталом износу главнице након отписа – не може бити веће од износа добити банке помножене учешћем номиналне вредности, односно главнице свих инструмената додатног основног капитала код којих је извршен отпис (при чему банка узима њихову вредност пре отписа) у износу укупног основног капитала, с тим што се такав обрачун врши у тренутку повећања номиналне вредности, односно износа главнице инструмената;

- повећање номиналне вредности, односно износа главнице инструмента заједно са износом купонских исплата заснованих на преосталом износу главнице након отписа третираће се као исплата која доводи до смањења основног акцијског капитала и која, заједно са осталим расподелама по основу инструмената основног акцијског капитала, подлеже ограничењима у вези с највећим расподељивим износом из тачке 455. Одлуке.

Начин примене тржишног индекса који је широко заступљен

16. Индекс каматне стопе сматра се тржишним индексом који је широко заступљен из тачке 31. став 5. Одлуке ако испуњава следеће услове:

- користи се за утврђивање каматних стопа на позајмице на међубанкарском новчаном тржишту у једној или више валута;
- банка га користи као референтну каматну стопу за кредите с променљивим каматним стопама које одобрава у истој валути, где је то применљиво;
- утврђује га као просечну каматну стопу тело које је независно од банака које доприносе формирању индекса каматне стопе (у даљем тексту: панел банака);
- свака каматна стопа на основу које се утврђује индекс каматне стопе заснива се на котацијама банака које чине панел банака које послују на том међубанкарском тржишту;
- састав панела банака обезбеђује одговарајући ниво репрезентативности банака присутних на тржишту у Републици Србији, односно држави чланици Европске уније.

У смислу става 1, алинеја пета, ове тачке, сматра се да панел банака обезбеђује одговарајући ниво репрезентативности ако је испуњен један од следећих услова:

- панел банака чини најмање шест банака које доприносе формирању индекса каматне стопе;
- панел банака чине најмање четири банке које доприносе формирању индекса каматне стопе, ако учешће имовине и обавеза банака које чине тај панел у збиру имовине и обавеза свих банака које послују на тржишту на које се тај индекс односи износи најмање 60%.

Берзански индекс сматра се тржишним индексом који је широко заступљен ако представља широко диверсификовани индекс из тачке 354. става 5. Одлуке.

17. Ово упутство ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а примењује се од 30. септембра 2017. године.

ИО НБС бр. 60
7. септембра 2017. године
Београд

Председавајућа
Извршног одбора Народне банке Србије
Г у в е р н е р
Народне банке Србије

др Јоргованка Табаковић, с.р.